

วิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานของโครงการธนาคารประชาชนเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชุมพร และระนอง

ผู้วิจัย นายอาทิ คุรุศากยวงศ์ Mr. Ati Kusagayavong
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพลักษณะทั่วไปของประชาชนผู้มาขอรับบริการ และลักษณะทั่วไปของผู้บริหารธนาคาร ประกอบด้วย ผู้จัดการ และรองผู้จัดการธนาคารออมสิน สาขาในพื้นที่ 3 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง ภายใต้โครงการธนาคารประชาชน เพื่อประเมินผลการดำเนินงานของโครงการธนาคารประชาชนในเขตพื้นที่ 3 จังหวัด ที่มีต่อประชาชนผู้มาขอรับบริการด้านพัฒนาการด้านการเงินและด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น พร้อมข้อเสนอแนะที่เกิดจากการให้บริการสินเชื่อ ตลอดจนการให้บริการด้านต่าง ๆ ของโครงการธนาคารประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดข้างต้น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแยกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มประชาชนผู้มาขอใช้บริการโครงการธนาคารประชาชน จำนวน 573 ตัวอย่าง และกลุ่มผู้บริหารธนาคาร จำนวน 16 ตัวอย่าง เก็บตัวอย่างทั้งวิธีพบปะบังเอิญ และวิธีเฉพาะเจาะจง สถิติที่ใช้ประกอบด้วยสถิติอย่างง่าย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย การแจกแจงความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิธีการเก็บตัวอย่างใช้ 2 วิธี ทั้งการเดินทางไปเก็บกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และการส่งแบบสัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย ตัวแปรด้านพัฒนาการ ด้านการให้บริการ และด้านการเงิน โดยแบบทั้ง 2 ชุด ได้ผ่านการทดสอบค่าความเชื่อมั่นและความเที่ยงตรง ข้อมูลที่ใช้ประกอบด้วยข้อมูลปฐมภูมิ และทุติยภูมิ

จากการศึกษาในส่วนของประชาชนผู้มาใช้บริการโครงการธนาคารประชาชนในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดดังกล่าว พบว่า ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ส่วนใหญ่เคยขอรับการสนับสนุนแหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง ก่อนที่จะขอรับบริการสินเชื่อจากโครงการธนาคารประชาชน หากต้องจ่ายดอกเบี้ยที่กู้ยืมมานั้นต้องจ่ายในระดับปานกลาง วัตถุประสงค์ของการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของโครงการธนาคารประชาชนเพื่อกู้เงินและฝากเงินตามลำดับ โดยมีระยะเวลานำเงินดังกล่าวไปพัฒนาธุรกิจระยะเวลา 7 - 12 เดือน ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับเงินกู้จากโครงการธนาคารประชาชนทันกับความต้องการใช้เงิน ร้อยละ 59.5 ขณะเดียวกันความพอเพียงของเงินกู้ที่ได้รับกับการพัฒนาธุรกิจนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้กู้มีการวางแผนบริหาร และควบคุมระบบการใช้เงินกู้จากโครงการธนาคารประชาชนค่อนข้างมาก โดยธุรกิจมีสภาพคล่องตัวระดับปานกลางภายหลังได้รับเงินกู้จากธนาคารประชาชนด้านการชำระเงินนั้นส่วนใหญ่ชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ตามกำหนดเวลา ร้อยละ 62.0 ชำระเฉพาะดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ 35.6 ผลการดำเนินงานภายหลังกู้เงิน

จากโครงการธนาคารประชาชน พบว่าธุรกิจส่วนใหญ่มีกำไร ร้อยละ 64.0 และยังไม่สามารถชี้ชัดลงไปว่ากำไรหรือขาดทุน เพราะอยู่ระหว่างการติดตาม ร้อยละ 34.4 มองภาพรวมแสดงการประเมินผลการดำเนินงานของธนาคารประชาชนเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง ด้านการพัฒนาของผู้กู้ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นถึงเม็ดเงินที่รัฐบาลทุ่มเทลงไป ส่งผลสะท้อนกลับมาในทิศทางที่น่าพอใจ ทางด้านการบริหารนั้นยังอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

จากการศึกษาในส่วนของผู้บริหารโครงการธนาคารประชาชน พบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมหลักสูตรสินเชื่อเพื่อการพัฒนาธุรกิจบ้างเป็นบางครั้ง และมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 37.5 ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรมในหลักสูตรดังกล่าว สมควรที่ธนาคารออมสินสำนักงานใหญ่ต้องพิจารณาในประเด็นนี้ การที่รัฐบาลมีมติจัดตั้งโครงการธนาคารประชาชน โดยอยู่ในความดูแลของธนาคารออมสินสาขานั้น ได้ก่อให้เกิดการเพิ่มภาระงานมากขึ้นโดยสัดส่วนพนักงานกับภาระงานยังอยู่ในระดับที่ไม่เหมาะสม ร้อยละ 43.75 ธนาคารออมสินสาขายังมีความต้องการพนักงานเข้ามาช่วยในโครงการธนาคารประชาชน จากการดำเนินงานของโครงการธนาคารประชาชนที่ผ่านมา ผู้บริหารธนาคารอนุมัติสินเชื่อแก่ลูกค้าผู้ขอู้บ้างไม่อนุมัติบ้าง เพราะยังไม่มั่นใจในความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น จึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างไรก็ตามเป็นที่น่ายินดีว่าภายหลังที่มีโครงการธนาคารประชาชนเกิดขึ้น ลูกค้านำเงินมาฝากกับธนาคารเพิ่มขึ้นจากเดิม คิดเป็นร้อยละ 62.5 แสดงให้เห็นว่าโครงการนี้ได้ก่อให้เกิดการสร้างนิสัยการออมให้แก่ประชาชนมากขึ้น ลูกค้าที่กู้เงินไปส่วนใหญ่นำเงินกู้ที่ได้รับไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ การอนุมัติสินเชื่อภายใต้โครงการดังกล่าวส่วนใหญ่อนุมัติภายใน 1 สัปดาห์ หากไม่มีปัญหา อย่างไรก็ตามโครงการธนาคารประชาชนผู้บริหารเห็นว่ามีส่วนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ชุมพร และระนอง อยู่ในระดับปานกลาง โครงการนี้สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการปล่อยสินเชื่อแก่ธนาคารพาณิชย์ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามวงเงินที่ให้กู้ยืมนั้นยังไม่มีความเหมาะสมกับภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจปัจจุบันจึงควรที่จะได้มีการขยายวงเงินกู้เพิ่มขึ้นอันจะส่งผลดีต่อการพัฒนาธุรกิจขนาดย่อม หากมองในเรื่องของผลตอบแทนจะเห็นได้ว่าโครงการธนาคารประชาชนที่รัฐบาลจัดตั้งนี้มีความมีความคุ้มค่ากับการลงทุนของรัฐบาลสมควรได้รับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างจริงจัง และมีความต่อเนื่อง